

DOMOVINA

Izida dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopolni naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petkovice po 20 vrn. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron; za četrt leta 2 kroni, katere naj se pošlje: Upravištvu „Domovina“ v Celju.

V narodnosti je rešitev.

Pojem narodnosti in njene važnosti v svetovnem razvoju smo pač začeli tudi Slovenci čedalje bolj spoznavati, dasi pri tem še vedno ločimo bistvo narodnosti od narodnega jezika.

Beseda narodnost pa mora vezati določno ne le jezikovno pravo, temveč vse duševne in fizične posebnosti, s katerimi se razlikuje kateri narod od sosedov.

Umevno je, da se sredotoči slovenska narodnost v našem jeziku, zakaj po krivdi nemških vlad se nam je valil boj za jezikovno ravnopravnost. Pozneje se je sicer ta ravnopravnost zjamčila, kakor vsem avstrijskim narodom, tudi nam Slovincem, a naši sovražniki so vedeli kako nas vkljub temu zdržati v nadaljnjem boju zato, kar — postavno že imamo. Na ta način nas odvrnejo od vsakega potegovanja za nadaljni sodelož pri kulturnem razvitku. Naše moči se obrabljajo v tem boju, dočim sosedje napredujejo.

Na ta način so znali naši sovragi že od nekdaj se nas odkrižati. V prejšnjih stoletjih so bili turški navali, katerim so nas postavili Nemci za tarčo.

V vednem boju s Turki ni bilo misliti na duševni razvoj, dočim so se Nemci za našimi hrbiti mirno izobraževali. Dandanes pa skrbi nemška birokracija, da nam od časa do časa vrže kakšno kost, za katero se trgamo ter na sodržavljanske edne dele pozabimo.

S tem pa se še niso zadovoljili. Nemški agentje so začeli tudi med nas zahajati, ki naj bi z bleščecimi obljubami zvodili slovensko ljudstvo od narodne zavesti ali naravnost v nemštvo ali pa potom — mednarodnosti. Taki krivi proroki so vsi oni, ki pridigujejo našemu kmetu javno ali po listih kakor je „Štajerc“, naj obrne hrbet svojim dosedanjim voditeljem

ter se pobrati z meščansko in trško gospodo, češ, tem „biže“ srce za kmeta. Narodno zavest mora vsaka njihova žrtva seveda zatajiti, dočim mu v začetku ne branijo se posluževati tudi v njihovi družini slovenščine; naravno, ker druga jezika navadno ne zna.

V to past se je vlovilo posebno v ptujakem in ljutomerskem okraju nekaj omahljivcev, značajni možje seveda svojega mišljenja nikdar ne premenijo.

Nasledki takega pobratimatva za slovensko narodnost se bodo najbrže pokazali prej ali slej pri volitvah v občinske in okrajne zastope, kjer bodo prebrisani nemškutarji vzeli v odbor po par kmečkih kimavcev za parado. Žalosten zgled imamo v okrajnem zastopu gornjeradgorskem, kjer so ali kmetje na limanice prefriganemu Wratschkotu.

V primeri s temi zankami ni agitacija so ojalne demokracije pri nas nevarna. Dočim pridigujejo socialni demokratje očitno odpad od vere in narodnosti ter hvalisajo takozvano mednarodnost, bližnje nemškutarski vabljivci versko prepričanje ter celo spoštujiva govora pred kmetom o verstvu.

Bilo pa bi odveč dokazovati, da je za obstoj in razvoj slovenske narodnosti pogubna mednarodnost, kakršno pridigujejo socialni demokratje, še bolj pogubno pa prehajanje v tabor nemškutarskih kmečkih „prijateljev“.

Zadnje dni se je bavila javnost z dvema nasprotujočima si izjavama glede narodne zavesti: Nemški cesar Viljem, „kronani univerzalni diletant“, kakor ga na Nemškem imenujejo, pripeljal je svojega starejšega sina v Bonn ter ga dal vpisati na vsenčilišče. Zvečer pa je šel s sinom med dijake popivat in „salamandra ribat“. Pri tej priliki je seveda moral po svoji navadi spustiti govoranco. Dasi si v njegovi gostobesednosti navadno dosti duhovitosti, osta-

nejo njegove med dijaki izgovorjene besede znamenite in odločilne, ker kažejo, da spoznava nemški cesar jako dobro tok časa.

Rekel pa je nemški cesar med drugim: „Varujte se, da ne potratite med drugim svojih moči v kozmopolitičnih sanjarijah, ali da jih ne stavite v službo strankarskemu stremljenju!“ Kaj je hotel s temi besedami reči? Naj bodo v prvi vrsti Nemci, ki se navdušujejo pri vsem za svojo narodnost, a da se ne vdaajo strankarstvu, ki odteguje človeka od ljubezni za narodnost.

Lahko si je misliti, kako gojijo po cesarjevem zgledu šele profesorji in učitelji narodno zavest pri odgoji mladine.

In to bo povzdigovalo in jačilo nemško državo. Vendar pa bi bilo kulturno, ko bi se pri tem učilo tudi nekoliko humanizma in strpljivosti proti nenemškim narodnostim. Nekaj živinskega nagona je v tej nemški sebičnosti, ki pozna le seba, a drugorodne državljane niti ne priznava za ljudi. Baš to pa tudi kraje nemškemu stremljenju vsako simpatijo.

Drugi je govoril na univerzi v Budapešti profesor Pikler, ki je najbrže židovski socialni demokrat. Rekel pa je naspram svojim dijakom: „Moj cilj je, da iztrebim iz vaše zavesti tako nepotrebne pojme, kakor domovina, narodnost. Vera je največja pospeševaljica ljudske nemčnosti.“

Tako se podirajo najlepši ideali v mladini. Gotovo je, da bi mažarska javnost ne bila Piklerju zamerila, če bi bil grdil vero, a ljubav do domovine ter narodno zavest si ne dajo krati. Če bi glede narodnosti obveljal njegov nauk, prišle bi tudi nemažarske narodnosti do svojih pravic, a to bi bil konec mažarski nadvladi.

Mažarom je potreben narodni šovinizem. Zato pa tudi njihove pretiranosti ne more nihče blagrovati.

LISTEK.

Vendetta.*

Spisal Guy de Maupassant; prevel J. B.

Vdova po Pavlu Severiniju je stanovala s svojim sinom edincem v majhni hišici, sezidani na strmem obronku poleg mesta Bonifacio.** To mesto, ležeče na strmem pobočju gorovja in deloma čepeče na skalnatem pomolu nad penečim se morjem, zre kakor veliko belo oko na gredlje in grebane pečevja, ki se béli tuintam na morski ožini med Korsiko in Sardinijo. Kakor skriven grajski hodnik se vije med temi črni ozka morská gladina, po kateri se zibljejo čolni ribičev italijanskih in sardinskih, a vsakih štirinajst dni prisopiha tu sem parnik iz Ajaccio.***

Hiša vdove Severinijeve je bila takorekoč prilepljena na skalnatem obronku, in iz njenih treh oken se je videla le mrtva puščava ter sivo pečevje in razbeljeni brebir.

* Krvna osveta prebivalcev na otoku Korsiki.

** Bonifacio (izg. Bonifačo) je mestce na južni obali Korsike, v bližini sardinskega otoka.

*** Ajaccio (izg. Ajačo) je glavno mesto Korsike.

Ona je živela tu sama s svojim sinom Antonom in njegovim psom Skokom. Bil je to velik, pretrgan pes, dolge in mršave dlake, kakor so navadno ovčarski psi. Sina je navadno spremljal na lov.

Nekoga večera so prinesli vdovi njenega sina Antona mrtvega. Napadel ga je zavrato in zabodel z nožem Nikola Ravolati, s katerim sta se nedolготega sporekla. Morilec jo je popihal na Sardinijo.

Ko so položili pred vdovo mrtvega edince, ni vila obupno svojih rok in lica ni porosila niti edna solza: gledala je venomer topo svojega ljubljence in telo ji je odrevenelo.

Naposled pa je položila svojo vilo, stari kavo roko na mrtvo telo — in obljubila je sinu, da se bo maščevala.

Nikogar ni hotela, da bi ostal čez noč pri mrtvecu; bedela je pri njem le ona in zvesti Skok. Ubogi pes je tulil in zavijal, da je spretavalo mozek in kosti; legel je poleg postelje, glavo je položil na tla, zroč v gospodarja in rep je stisnil med noge. Zdelo se je, da trpi zvesta žival prav kakor mati, ki se je sedaj sklonila nad mrtvim truplom in ga rosila in močila s solzami, ki so naposled predrle zatvorice in odprle vso srčno, silovito bol.

Mladenič ležeč na hrbtu, je bil videti kakor da spi, oblečen v hodno suknjo, ki je bila po preih raztrgana in razrezana. Sledovi krvi so bili povsod: na razgaljeni srajci, na telovniku, na hlačah, po licu, po rokah. . . Žmukljji krvi so se sprijeli v gosti bradi in v lasih.

Starka je jela brmotati in govoriti sama zase. Skok je nekoliko prenehal tuliti, kakor da bi poslušal njene besede.

„Čakaj, čakaj, maščevala te bom, ti moj ljubi, dragi, — ti moj ubogi otrok!“

Spi, le spi, saj ti prisegam osveto, — ali me čuješ? Jaz sem — jaz, tvoja mati, ki ti to obljubuje! In ona izpolnjuje svoje obljube, tvoja mati, saj ti to dobro veš!“

In počasi se je sklonila nadenj ter prižela svoje mrzle ustne na mrtve ustne svojega sina.

Tedaj pa je zopet začel Skok udalavati. Zavijal in tulil je dolgo, zategnjeno, srce pretrepujoče, strašno. . .

Tako sta ostala oba, mati in pes, združena v tugi, do belega dne.

Antona Severina so zagrebli po običaju, in čez nekaj tednov je v Bonifacio že povsem utihnila govorica o tem dogodku.

Hvalospevi, ki so te dni doneli nemškemu cesarju za njegovo izjavo ter huda kritika, ki je obsodila mednarodnega Piklerja, kažejo najbolj jasno, kako veliko važnost polagajo veliki narodi na odgojo svoje mladine v strogo narodnem duhu.

Isto hočemo imeti tudi Slovani ter i mi Slovenci le s to razliko, naj bo naša vzgoja narodna brez šovinizma in črne nestrpnosti.

Zgradba prekopov in železnic.

Železniški odsek se je bavil te dni z naj večjo skrbjo in strokovno temeljitostjo z osnovo zakona o železniških investicijah. Ni bil še do vršil razprave, in že je vlada predložila osnovo zakona o vodnih potih, to je o zgradbi kanalov in ureditvi rek. Obe osnovi zakona sta velikega pomena; da, morata se smatrati najvažnejšim v dolgi vrsti Körberjevega gospodarskega programa. Železniške investicije bodo koristile največ alpskim in južnim pokrajinam, med tem ko bodo vodna pota na korist Galiciji, Šleziji, zlasti pa Češki. Körber je tedaj pač imel v marsikaterem oziru prav, ko je povdarjal, da bodo narodi vkljub temu, da jim vodna pota nalagajo velikih žrtev, jih radi prevzeli, ker se uvidi lahko že sedaj velik gospodarski procvit, ki bo sledil tej zgradbi. Zlasti se morejo nekatere industrije nadejati ogromnemu dobičku, kakor one piva, tkanin, in sladkornja, istotako bode tudi poljedelstvo s tem mnogo pridobilo.

V železniškem odseku je bila za nas najbolj zanimiva razprava o zgradbi druge železnice, ki ima spojit Trst s severnimi kraji moravije, ali kakor se navadno imenuje o drugi železniški zvezi Trsta. Pri razpravi o tej železnici govorilo se je tudi mnogo o tržaški luči, kateri delata veliko konkurenco z edne strani Genova, z druge strani Reka. Gotovo je, da ne more biti ta konkurenca uspešna za nas, ker avstrijska vlada ne stori toliko za Trst, kakor Ogrska za Reko, in ker je položaj tržaške luke precej neugoden.

Kakor znano, so Čehi za pogoj, da glasujejo za predlog o investicijah, stavili rešitev osnove zakona o vodnih cestah. Ta pogoj je vlada izpolnila. Splošno mnenje je, da je osnova zakona o vodnih cestah eden od razlogov, da so Čehi opustili obstrukcijo. Gotovo je povsem v redu, ako se češki poslanci zavzemljejo za gospodarski razvitek svoje domovine, zakaj ekonomski napredek bo koristil mnogo tudi v našem oziru, ker je materialno bogastvo vsakemu narodu uspešno orodje v borbi za narodna prava. Od prekopov, ki se bodo zgradili po Češkem, imeli bodo koristiti Čehi in Nemci; ali da bi zgradba prekopov mogla pomiriti te dve narodnosti, kakor je Körber povdarjal, je popolnoma izključeno. Do takšnega pomirjenja bi moglo priti le tedaj, ako bi se Čehi za svoje gospodarske dobitke hoteli odreči vsem svojim državnopravnim in narodnim težnjam.

Zadnji čas so se pojavili neki pomisleki zoper kanalsko predlogo, in to ravno v oni deželi, ki je v prvi vrsti interesirana na tej predlogi, to je Češka. Nedavno temu je nek češki plemenitaš na nekem shodu govoril zoper predlogo, dasi principijelno ni tej predlogi na Češkem nihče nasproten. Ali pomislek je ta, da bi bilo naravno, da se poprej izvedejo druge melioracije, predno se prične s takim podjetjem. Posebno bi bilo v prvi vrsti treba izvršiti ureditev raznih vod, ker bo od tega odvisno tudi uspevanje kanalov, ki se imajo graditi. Te prekope smo našli že zadnjič; za njihovo zgradbo se bode potrošilo 750 milijonov kron. Država zgradi ta vodna pota pod pogojem, ako dežele, v katerih bo izvesti te zgradbe, ter mesti Praga in Dunaj pomorejo s primernimi prispevki. Ta dela se imajo začeti najkasneje 1. 1904 in se imajo izvršiti najdalje v dvajsetih letih. Stroški, v kolikor ne bodo pokriti po udeležencih, se pokrijejo s 4% neobdačenim posojilom, katero bo treba izplačati v 90 letih. Od tega posojila je v dobi od 1. 1904 do 1912 potrositi največ 253 milijonov kron. Ministrski predsednik je to predlogo obrazložil v jako obsežnem govoru, ki je bil sprejet z odobravanjem in v katerem je povdarjal misel, da bo po energičnem pospeševanju gospodarskih in kulturnih interesov najbolj služeno miru med narodi v Avstriji.

Kakor razvidno, se prično pri nas v Avstriji ogromna podjetja: gradile se bodo železnice in prekopi in urejevale reke. Bodo li imeli narodi od teh podjetij res tolike koristi, kakor se pričakuje, pokazala bode bodočnost.

Celjske in štajarske novice.

(Služba sekundarnega zdravnika) je razpisana v celjski bolnišnici, ker je dr. Gollitsch „avanziral“ za takozvanega ordinarja. Sekundarni zdravnik dobi čiste plače — 400 gld., prosto stanovanje v bolnišnici in bolniščno hrano. Prošnje je vlagati do 23. maja t. l. na deželni odbor štajarski.

(Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj) je zborovalo dne 5. t. m. v celjski okoliški šoli. Gospod Gradišnik pozdravi tovariše in tovarišice prisrčno ter opozori navzoče na glavno točko današnjega zborovanja — predavanje tovariša Kvedra o Tolstoju. Ko so pod Vrečerjevim vodstvom pevci odpeli ono krasno pesem „Na straži“, prečita se zapisnik ter se preide k društvenim zadevam. Č. g. Alojz Kos, župnik pri Sv. Martinu v Rožni dolini poslal je po g. Kvacu 4 K kot udnino za preteklo in tekoče leto. Živeli posnemovalci! Gdč. Sittig iz Teharjev je pristopila k društvu; da bi jej bilo dano mnogo let prihajati med stanovske tovariše! Sledila je glavna točka dnevnega reda, ocena o Tolstoju, kot novodobnemu filozofu; ne bodem opisoval strokovnjaško sestavljenega poročila, saj nam je g. poročevalec obljubil, da bode priredil to interesantno razpravo za naš strokovni list „Popot-

nik“. Gosp. predsednik objavi društvenike, da si je usojal v imenu učiteljstva celjskega okraja posloviti se od okrajnega glavarja gosp. grofa Attensa; poslednji se je izrazil, da mu je bilo v veliko veselje predsedovati in delovati med takim učiteljstvom, ki res pozna svojo vzvišeno nalogo, kojemu je napredek in izomika izročene mu mladine prva stvar. K letošnjemu zborovanju „Zaveze“ na Bledu poslalo bode društvo tele gg. kot delegate: Ivan Kvac iz Rožne doline, Ivan Logar iz Zidanega mosta in Rajko Vrečer iz Št. Petra v Sav. dolini; namestniki so: g. Knaflič, nadučitelj v Št. Lenartu, gdč. Zinka Kovačič in A. Šumljak v Rožni dolini.

(Orglarska šola v Celju) se je prestavila iz okoliške občinske hiše v novo hišo voditelja in ustanovitelja tega zavoda gosp. Bervarja na Bregu. Šolo obiskuje letos 30 gojencev, ki po večini vrlo napredujejo. Posebno v novi hiši je oskrbljeno vse potrebno za mirno in uspešno poučevanje.

(Duhovniške premembe.) Premesčena sta gg. kaplana Anton Koobek od Št. Ruperta v Slov. goricah k Sv. Petru pri Mariboru ter Andrej Keček iz Kostivnice k Sv. Rupertu.

(Imenovanje.) Za okrajnega glavarja v Ptuj pride dosednji vodja okrajnega glavarstva v Liezenu gróf Marij Attens.

(G. Simon Kukec) narodni pivovarnar v Žalcu in Laškem trgu je dobil ravnokar od svetovne razstave v Parizu veliko zlato kolajno ter pohvalno diplomu za svoje izvrstno razstavljeno pivo. Razstavil je tri vrste domačega izdelka, namreč marono, granatno in cesarsko pivo. Ker vari g. Kukec pivo samo iz savinskega hmelja, je to odlikovanje velikega pomena za naš hmelj. Slovenci moramo biti ponosni na to narodno podjetje, ako pomislimo, da so imeli v Parizu najboljši pivovarnarji svoje izdelke razstavljene. Proč z neumnimi presodki; šele tujci nas morajo poučiti, da imamo najboljše doma. Naj bi se po tem ravnali vsi slovenski gostilničarji ter sploh občinstvo, ki pije pivo.

(Uradno znamenje občinskih predstojnikov.) Okrajni odbor graške okolice je sprožil misel, naj bi se določilo nekako znamenje za občinske predstojnike, kadar nastopajo isti uradno. Ali bo ta znak čepica ali „bridka sabljica“, še ni določeno.

(Posojilnice Šoštanj) redni občni zbor sklican na dne 5. t. m. ni bil sklepčen. Drugo zborovanje skliče se tedaj v torek dne 14. t. m. ob 3. uri popoldne s prejšnjim dnevnim redom.

Ravnateljstvo.

(V Dramljah) se vrši v nedeljo dne 12. t. m. popoldne ob 3. uri v Svetiškovski gostilni osnovni shod bralnega društva, kakor smo že omenili zadnjič. Oni nevstrašeni možje, ki snujejo tako potrebno društvo zaslužijo vse podpore ter je pričakovati prih. nedeljo temveč udeležbe tudi iz sosednjih občin.

II.

Anton ni imel ne brata, ne drugih bližnjih sorodnikov. Nobenega moža torej ni bilo, da bi izvršil osvet. Samo mati, sključena starka je mislila na to.

Dan na dan je opazovala neko belo krpico, ki se je razprostirala na nasprotni obali, onstran morske ožine.

To je bila sardinska vasica, Longosardo, kamor so se skrivali korziški razbojniki in gu sarji, potikajoči se po teh čeréh in špiljah. — „V to gnezdo, in nikamor drugam, se je skrila Nikola Ravolati,“ si je mislila starka, ki je poznala te kraje in ljudi že iz mlada.

Presedela je dneve in dneve ob oknu, gledaje tja v daljavo in premišljevala o svoji osveti. „Kaj naj neki počnem, ker nimam žive duše, ki bi mi bila na uslugo... in sama že tudi lezem v grob?“ Tako so brmotala njena skrbi nista usta.

Vendar, ona je obljubila, — obljubila osveti, in prisegla jo je ob telesu svojega sina! Ta misel ji je rojila neprestano po glavi. Kaj bi naj počela? Po noči ni mogla več spati, po dnevi pa je strmela predse in tuhtala in mozgala vedno isto misel.

Pes ji je polegal pred nogo dremaje in se iztegovaše, a naenkrat je zopet privzdignil glavo in zavijal turobno, zategnjeno.

Odkar ni imel več gospodarja, je sleherni dan tulil in zavijal, kakor da bi se spominjal nanj in kakor da bi se mu vtisnil spomin, ki ne otemni ne za pičico.

A neke noči, ko je jel Skok po svoji stari navadi tugovati in cviliti, zablistela se je materi v glavi neka misel — neka krvoželjna, divjaška misel. Premišljevala in pretuhtovala jo je vso noč, do belega dne. Ko je vstala in se oblekla, jo je krenila naravnost v cerkev. Tam je pokleknila na hladni tlak in goreče molila ter prosila Boga, da naj jo podpira in krepeča, da naj ji da potrebno moč, da bi dostojno maščevala svojega sina.

Natò se je pomlajena vrnila. Na dvorišču je bila stara kad, v katero se je stekala dežnica iz strešne šlote; to kad je prevrnila in izlila iz nje vodo, in naposled je s kolci in kamenjem pritrdila posodo na tla. Na kad je trdno privezala Skoka, kateremu pa ni bilo prav po volji to novo domovanje.

Starka je koracala razburjena po sobi gori in doli, neprestano pogledovaje tja na sardinsko obalo: tam je živel on — morilec!

Pes je tulil noč in dan. Starka mu je donasala vsako jutro korec vode; toda prav ničesar drugega; ne navadne juhe ne kruha. Čez nekaj dni so se mu že jele blisketati oči v motni bleščobi, glas mu je postajal hripav in jel je polegati od slabosti. Kadar se mu je kdo približal, našopiril je košato dlako na hrbtu in vlekel z vso silo na verigi.

Starka mu se vendar ni dala ničesar jesti. Lačna žival je lajala le poredko in votlo, kakor iz sode. Pretekla je še edna noč.

Naposled, ko se je zdanilo, je šla mati Saverini k sosedu in ga je naprosila za dva otepa slame. Poiskala je nato starega oblačila svojega sina in ga nagatila s slamo, da je bilo podobno človeškemu telesu. Tega slamnatega moža je nataknila na kol, prav pred kadjo v kateri je bil Skok.

Žival je začudeno gledala to slamnato budalo in je utihnila za nekaj časa, vkljub svoji strašni lakoti.

Ko je starka to opravila, je šla k mesarju in kupila prtено klobaso. Nato je zakurila na dvorišču prav blizu Skoka in je jela pražiti klobaso na ognju. Ko je pes ovehal dobrodejni duh, je razkačen skakal in trgal verigo, iz gobca

(Jurij Vočevnik), znani pohorski ljudski pevec je dobil spomenik, katerega so preteklo sredo ob priliki umeščanja župnika g. Mat. Vavpotiča v Skomrah nad Vitanjem, slovesno odkrili. Originalni pesnik se je namreč rodil v tej fari dne 22. aprila 1791 ter ravno tam tudi umrl dne 17. decembra 1858.

(Iz Stare vasi pri Vidmu) se nam pritožuje rodoljub, kako celo na sedežu poslanca Žičkarja prevladuje nemščina. Na kašiputih ima prvo mesto, na pošti sploh izpodriva slovenščino, požarna bramba jo istotako odlikuje, kakor župan v svojem uradovanju. Pometajtel!

(Umrli je v Ljubljani) dr. Leo Filafferro c. kr. notar v Kozjem.

(Iz Podčetrčka.) Pri nas so sedaj volitve za novega župana. Dozdaj je vladal Nemec; da je ta nas Slovence stiskal kar mogoče, si lahko vsakdo misli. Pa saj do zdaj ni bilo nikogar, ki bi se bil potegoval za narodno stvar. Pred kratkemu pa smo dobili novega župnika in stavili smo vse naše upanje nanj, misleči, da smo dobili narodnjaka, ki se bo potegoval za ubogega, povsod stiskanega kmeta. Toda varali smo se. Pri zadnji volitvi — koga smo pogrešali? — našega župnika; pa tudi nadučitelja. Pa o zadnjem itak vemo, da se ne briga za volitve, zato smo tembolj mislili, da se bo prvi za nje potegoval. Pa saj vemo, zakaj ni prišel: Bal se je zamere teh par nemškutarčkov, katerim se že od daleč odkriva in priklanja — a nam Slovencem komaj odzdravlja.

(Iz Majšperga.) Pretečeno nedeljo se je tu zgodila grozna nesreča. Gostilničar g. Bobnar je slovesno otvoril novo kegljišče na svojem vrtu. Ko je bila številna družba prav židane volje in so topiči pokali začuje se pretresljiv krik; osemletna deklica je ležala v krvi, zadeta iz možnarja v prsi; prejela je še sv. maziljenje poslednje in revica je končala svoje mlado življenje. Sodna preiskava bo že dognala, kdo je te strahovite nesreče kriv. Na kegljišču je bil c. kr. žandarmerijski stražmojster in še mnogo druge inteligence, a nobenemu ni prišlo na pamet, kaka grozna nesreča se utegne zgoditi, ker so bili možnarji postavljeni skoro ob cesti.

(Služba učiteljice) je razpisana na okoliški šoli v Ptuj v stalno nameščenje. Šola je v II. plač. razredu. Zahteva se znanje obeh deželnih jezikov. Prošnje je treba pošiljati do 1. junija t. l. kraj. šol. svetu ptujске okolice.

(Smrtna kosa.) Umrli je v Pavlovcih pri Ormožu dne 1. t. m. mlinar in posestnik gosp. Fran Magdič, rojak ljutomerske župnije in sorodnik slavnih Vrazovih. Pokojnik je bil uzor rodoljuba, član narodnih društev, posebno vnet za ognjegasce, in se je posebno zanimal za naše narodne borbe. V občevanju in pri zabavah je bil nenavadno ljubeznjiv in šaljiv. Lani se bolehen udeležil se je 100letnice Slomškove na Ponikvi in Ljutomeru z ognjegasci. Blag spomin vrlemu rodoljubu in podporniku!

(Nesreča.) Dne 4. t. m. se je peljal občinski predstojnik J. Trstenjak iz Gornje Radgone domov

so se mu cedile sline, a oči ni obrnil niti za hip od ognja.

Starka je naposled naredila s kadeče se klobase neko vratnico slamnatemu možu. Dolgo časa mu jo je omotavala in pritrjevala na vrat, kakor da bi jo hotela skriti globoko — sredi slamnatega moža. Ko je to dovršila, je odvezala psa.

Žival se je besno zagnala slamnatemu možu na vrat, in obesivši se s šapami za rame, je trgala cunje, slamo in klobaso — vse vprek. A ko je pes zdrl na tla, takoj je bil zopet na svojem plenu, trgajoč in hlastno požirajoč dišečo klobaso. Končno je razmikastil in raztrgal vso glavo in ves vrat dozdevnega moža.

Starka je radostno gledala ta prizor in strele so se ji kresale v obeh.

Natò je zopet psa priklenila ter ga pustila še dva dni, ponavlja vajo s slamnatim možem in klobaso.

Tekom treh mesecev je povsem naučila Skoka, da si je na ta način dobival svoje hrane. Naposled ga že ni niti več privezavala, ampak nakačila ga je samo s tem, da mu je pokazala nagatenega moža.

v Krabonos. Na potu se zvrne in nesrečen mlad mož obleži mrtav. Pokojnik je bil vedno prijazen našim težnjam ter v okraju jako priljubljen. Še le pred kratkim kupil je Rotterjevo hišo v Radgoni, kar je povzročilo velik krik v nemškem Izraelu.

(Ljutomer.) Tukajšnja kmetijska podružnica bode zborovala v nedeljo dne 12. t. m. ob 3. uri popoldne v šoli realni na glavnem trgu. Pri tem zborovanju se bodo podelila darila, določena za služnim kmetijskim poslom, ki so dolgo let služili pri ednem in istem gospodarju; k temu se vlijudno vabijo vsi gospodarji in prijatelji kmetijstva. Odbor.

(Rovarsko delo nemškega „Schulvereina“.) Pretečene dni je imela „gauleitung“ tega društva za Maribor svoj občni zbor. Pri tem je povedal posl. dr. Wolfhardts marsikaj značilnega izza kulis tega društva. Pred vsem se trudi „šulferajn“, da razžene vse takozvane utrakvistične šole (tudi Slovenci se ne bomo za njimi jokali!) ter ustanovi na njihovem mestu trde nemške. To se je zgodilo razun št. Lenarta v Slov. gor. in Slovenske Bistrice v vseh nemških „otokih“. Šulferajnske šole v št. Ilju, Sevnici in na Slatini „napredujejo“ tako vrlo, da jih bo kmalu vzela — dežela v oskrbo! Sedaj pride na vrsto Šoštanj, kjer baje gre nemštvo po zanikrnosti nemških pristašev — rakovo pot. Nerazumna predrznost pa je, da namerava „šulferajn“ ustanoviti tako šolo v Trofinu na Pohorju. Tudi glede Ribnice se je vprašanje deloma pojasnilo, ker se je na tem zborovanju govorilo o šoli Ribnica-Brezno, tedaj o šoli pri kolodvoru, ne v vasi Ribnici. Nek Puhr iz Ruš se je celo oglasil za nemško šolo v slovenskih Rušah. S kosilom raste tek! Ko so zastopniki na dolgo in široko sklepali o podporah in novih podjetjih, povedal je blagajnik, da je imela „gauleitung“ izdatkov 38 kron 40 vin. ter premoženja v blagajni — 61 kron 40 vin.

(Enkrat odkrita beseda!) Posl. Wolfhardts je govoril na zadnjem „šulferajnskem“ zborovanju v Mariboru ter svaril jemati v nemške šole slovenske otroke ter tako natlačiti razrede: „Boljše imeti šole z manj razredi, kakor mnogorazredne s slov. otroki.“ Govoril nam je iz srca, ker tudi mi nimamo prav nič proti „šulferajnom“, dokler poučujo ne le svoje nemške otroke ter nam jezikovno ne pačijo slovenskih otrok. Toda odkritosrčni Wolfhardts pozna spodnještajarsko nemštvo in njegovo šolstvo gotovo le iz spisov, sicer bi ne bil mogel ziniti tolike neprevidnosti, da so ga vsi strme gledali, češ, ta nam podira najlepše idejale, kajti kakor hitro izključimo iz „šulferajnskih“ šol slovenske otroke, pa tudi lahko šole — zapremo. Wolfhardtsov pouk še bomo čisto rabili.

(Odbor štajarske odvetniške zbornice) je odložil svoje delovanje vsled namerave vpeljati novi tarif za odvetnike.

(Zavetišče zanemarjene mladine v Gradcu) je imelo pretečeno leto 84 moških gojencev. V zavodu je tudi šola ter posredovalnica, da se

Naučila ga je, da je trgal in razkosaval vrat in glavo, in četudi ni bilo na njem nikakšne hrane. Za plačilo mu je dajala vselej klobaso, ki jo je skrbno oprala na ognju.

Odsihdob se je Skok kar tresel, kadar je zagledal moža in pogledoval je venomer gospodinjo, nestrpno pričakujoč, kedaj mu bo zaklicala: „Skoči! trgaj!“ z nenavadno piskajočim glasom in privzdignjenim prstom.

III

Ko se ji je zdelo, da je vse dovolj pripravljeno, je šla vdova Saverini v cerkev se izpovedat in se še enkrat priporočiti Bogu, da bi izšlo vse po sreči. Poiskala je potem nekaj stare moške obleke in jo skrbno nadela nase, da je bila podobna razcapanemu beraču. To izvršivši, je najela starega sardinskega ribiča, ki je peljal njo in psa na ono stran morske ožine.

V žepu je imela precejšen kos prtene klobase, zavite v cunjo. Skok se je že postil dobršna dva dneva. Starka mu je pogostokrat pomolila vonjajočo hrano pod nos, in žival je bila že vsa nakačena.

Dospela sta v Longosardo. Vdova je cincala šepaje po vasi, kakor star nadložnik.

priskrbi dolaslim dečkom primeren uk. Dohodkov je imel zavod 54.109 kron, izdatkov pa 48.871 kron.

(Peter pl. Reininghaus), ustanovitelj istoimene pivovarne pri Gradcu je umrl dne 7. t. m. 83 let star.

(Pomožni zaklad proti ujmam.) Štajarska hranilnica v Gradcu je podarila 10.000 kron za zaklad v pomoč po ujmah prizadetim.

(Razglas.) Občinski in okrajni zastopi, kakor tudi kmetijske podružnice na Štajarskem morajo v svrhu streljanja proti toči potrebni smodnik dobiti za znižano ceno 76 vin. (šestinsedemdeset vinarjev) kilogram od štajarskega deželne odbora in sicer: a) v zabojih á 25 kg, v sodčkih (znotraj vreča) á 112 kg. Naročiti ga je pri štajarskem deželnem odboru pravočasno t. j., če mogoče 2 do 3 tedne, predno se smodnik rabi, da se zabrani pozpozritev odpošiljatve z ozirom na to, da vlaki za tako prevažanje ne vozijo vsak dan. Pri naročitvi je natančno navesti zadnjo železniško postajo, od katere se odvzame naročeni smodnik. Smodnik se odpošlje iz smodnišnice c. i. kr. topničarske založnice v Kalsdorfu. Vračunski zavoja in voznine od smodnišnice v Kalsdorfu do železniške postaje v Kalsdorfu stane zaboj á 25 kg smodnika 20 K 44 h, sod á 112 kg pa 91 K 2 h. Po tem preračunu določeni znesek za smodnik je istočasno z naročilom poslati štajarskemu deželnemu odboru. Sodi in vreče v nepoškodovanem stanju se vzamejo nazaj proti 15%, obrabi, franco Kalsdorf. Končno se še povdarja, da se ne sme v svrhu streljanja proti toči po znižani ceni naročeni smodnik v nobene druge namene porabiti.

Od štajarskega deželnega odbora.

Edmund grof Attems.

Celjski mestni zbor in nova cesta iz Gaberij na Lavo.

Dne 14. t. m., torek v Križevem tednu, bo obhod na licu mesta zavoljo naprave nove ceste, katero je sklenil celjski okrajni zastop zgraditi skozi Lavo proti Gaberjam. Celjsko mestno zastopstvo je seveda tudi povabljen na ta „navod“. Mestni zbor je dal županu Stigerju na potek, da naj se odločno upre delanju nove ceste, ker bi ne bila potrebna in bi imela samo namen „odvrčevati promet od mesta ter oškodovati mesto za cestnino (mavto). Nova cesta bode sicer šla po zemlji, ki spada v mesto skoraj vsa; toda mestni zbor pozna samo tiste mestne ceste, ki vodijo mimo Rakusch-a, kakor so v prepiru zavoljo Majdičeve železninske trgovine proglasili gorostasno bedastočo, da ona škoduje mestu, ker — tekmuje z Rakuschem (!). Francoski kralj Ludovik XIV. je rekel: „Država sem jaz!“ V Celju pa pravi Rakusch: „Celje, to sem jaz!“ — No, oglejmo si delovanje celjskih mestnih očetov v delovanju za ceste po mestu in videli bomo, da oni po svojih ukrepih v oziru na mestne ceste sploh ne morejo v poštev priti mislečim ljudem, kakor da bi imeli razum za po-

Vstopila je k nekemu pekarju in povprašala, kje stanuje Nikola Ravolati.

Morilec se je poprijel zopet svojega starega ceha, mizarstva. Delavnico je imel v zadnjem kotu svoje bajte.

Starka je potrkala na vrata in zaklicala: „Hoj, Nikola!“

On se je okrenil; ona pa je izpustila psa in viknila:

„Skoči, skoči — trgaj, trgaj!“

Žival je zbesnela in razkačena zgrabila moža za vrat.

On pa je razprostrl roke, krčevito zagrgal in telebnil na tla. Nekaj hipov se je še premotal po tleh in udelaval z nogami; a naposled je obležal miren. — Skok pa mu je trgal in razčesaval vrat, lice in prsi, da so flakoti mesa ležali naokrog.

Črez dan, ko se je raznesla novica, sta se spomnila dva soseda, da sta videla starega berača, ki je prišel iz bajte s črnim, pretrganim psom, dajoč mu nekaj mastnega, rjavega.

Starka se je nemudoma pobrala domov in zaspala je to noč mirno, sladko. . .

trebne ceste. Facta loquuntur — dejstva govorijo. Pred več ko 30timi leti so odprli tako imenovano „Novo ulico (Nengasse)“. Na njenem južnem koncu je tedaj stala pritlična „Maričkina“ hiša, tam, kjer je zdaj dvenadstropna hiša gospodične Randigaj. Tedanji mestni očetje, katerih duševno obzorje je segalo dalje, kakor do Grenadirbirta, kakor je bilviš urednik „Celjske vartarce“ celjske „modrijane“ označeval, nameravali so kupiti „Maričkino“ hišo in črez njen svet in dalje črez tedaj Goličev, zdaj Weberjev vrt, izpeljati ulico („Nengasse“) ter od nje proti Bregu ob Herzmannovi usnjariji napraviti nov most črez Savinjo, da bi tako nastala dosti široka cesta za promet proti Laškemu in od tam nazaj in bi ne bilo treba vozov spuščati po tako ozki stezi med sedanjo „gornjo apoteko“ in trgovino g. Milana Hočevarja. Gospodje Tappeiner, Pečnak i. dr. so pomrli ali se preselili, in nasledniki so pozabili na „Maričkino“ hišo. — Še ni 20 let, kar je bogata mestna hranilnica izdrazbala hišo, v kateri je sedaj „gornja apoteka“. Mnogi razsodni celjski stanovniki so tedaj pričakovali, da bodo to hišo ali vsaj njen vogel proti Hočevarju podrli in napravili dosti široko cesto. Pa ne! Hranilnica, ki je v istih rokah, kakor mestni zastop, je kar naenkrat iznenadila Celjane s prodajo hiše brez pridržka cestne razširjave. In tako so pešci in vozniki pri mestni farni cerkvi v vedni nevarnosti. — Največ prometa z vozovi gre po Rotovski ulici, ki je zraven Hummerja in Ferjena mnogo preozka. Pametni mestni zastop bi bil moral zato že zdavnaj misliti, kako odvrne nekaj vozov pred Hummerjem v stran. Bila je prav po ceni na prodaj hiša, kjer ima zdaj pivovarnar Götz svojo pisarno, v Studenčni ulici (Brunngasse). Previden mestni zastop bil bi kupil tedaj tisto hišo, podrli jo in odprli črez njen svet in vrt zadaj cesto na „Graben“, ki bi imela še to za sebo, da bi nšla cestnini. Rotovška ulica pa bi bila razbremenjena. Toda ta cesta bi ne šla mimo Rakuscha. Negrijo so pustili (protipostavnim določilom) zidati dve hiši pri Koprivnici tako blizu vkup, da komaj eden voz skoz pride, dva voza se pa ne moreta drug drugemu izogniti. To zato, da se vrtna ulica za vozove skoraj zapre. Napravili so Karolinino in Hermanovo ulico, pa jo hitro zaprli vozovom. Vse to kaže, da celjski mestni zastop ne razume prometnih potreb mesta celjskega in zato hoče okrajni zastop z novo cesto ob severnem robu mesta ustreči potrebi okolice in mesta samega. Ako bo pri „navodu“ 14. t. m. župan Stiger govoril svoj „protest“, morali se bodo njemu in njegovim odbornikom vsi pametni ljudje smejati. To tem bolje, ker se „modrijani“ celjskega rotovža obešajo na mavto, to srednjeveško napravo, katero je državni zbor že sklenil opustiti kot oviro prometu. Cestnine in mostovine so v zadnjih izdihih in Celjani jih ne bodo oživel. Saj so pozabili, da so sami v navzočnosti rajnega ljubljanskega Dežmana že l. 1868 pri zborovanju svojega „Verfassung“, zdaj „Deutscher Vereina“ v grofiji slovesno in ednoglasno izrekli in sklenili, da so mavte „neumnost“ (Unsinn). — Z novo cesto popravlja okrajni zastop zamude in zmote Celjanov, ki so seveda iz sovraštva proti Slovincem toliko zaslepljeni, da vidijo samo — Rakuscha.

Druge slovenske novice.

(Promoviran) bo dne 13. t. m. na graškem vseučilišču g. Fran Ilesič, o. kr. profesor ljubljanskega učiteljskega, doktorjem filozofije, in sicer sub auspiciis imperatoris. Učenemu in neumornemu našemu rojaku iskrene čestitke!

(Osebnosti.) Glavni davčni kontrolor v Kranju, g. Anton Orehek, je imenovan glavnim davkarjem v Ljubljani. — Davčni oficijal v Ljubljani, g. A. Ruda, pa glavnim davčnim kontrolorjem v Ljubljani.

(Osebnosti.) Poštni kontrolor v Ljubljani g. Fran Tomažič je imenovan višjim poštanim kontrolorjem. — Deželnovladnim stavbnim pristavom je imenovan absolviran tehnik g. Ivan Rezac v Ljubljani. — Absolviran tehnik, g. R. Zajec je imenovan stavbnim pristavom pri kranjskem deželnem odboru.

(CXXIV. odborova seja „Slov. Matic“) vrši se v Ljubljani, v ponedeljek dne 13. maja l.

1901 ob petih popoldne v društveni pisarni. Spored: 1. Naznanila predsedništva. 2. Potrditev zapisnika o CXXIII. odborovi seji. 3. Poročilo o računih za l. 1900. 4. Poročilo o pripravah za redni občni zbor. 5. Tajnikovo poročilo. 6. Eventualia.

(Legar v topničarski vojašnici v Ljubljani.) Zadnji čas je obolelo kakih 20 vojakov za legarjem v topničarski vojašnici v Ljubljani, in izmed njih so že štirje umrli. Legar je bržčas nastal vsled tega, ker so vojakom v podzemskih prostorih prišlo od zidovja neke stvari v jed.

(Utonil je) prošlo soboto v Ljubljani učenc 1. Scholner. Igral se na plavu na sv. Petra nasipu in padel v Ljubljanico. Trupla še niso našli.

(Avstro-ogrška banka) je kupila v Ljubljani od fotografa Landaua velik vrt v Knafljevih ulicah, kjer zgradi poslopje za svojo filijalko.

(Sadjarstvo na Kranjskem.) C. kr. kmetijska družba kranjska je oddala letošnjo pomlad iz svoje drevesnice okroglo 25.000 dreves, njene podružnice so jih oddale najmanj 5.000, zunaj dežele je bilo nakupljenih z državno podporo 11.000 in iz zasebnih drevesnic na Kranjskem se je v deželi zasadilo po malem računano 9.000 dreves. Iz tega je razvidno, da se je na Kranjskem zasadilo to pomlad najmanj 50.000 dreves.

(Mrtvo truplo) so našli dne 24. m. m. v Savi pri izlivu Bistrice v Žejah pri Kranju. Truplo je ženskega spola. Sodi se, da je bila nesrečnica beračica, najbrže doma iz Kroke na Gorenjskem.

(Novo šolo) so slovesno otvorili dne 7. t. m. v Turjaku na Dolenjskem.

(Realke v Idriji.) C. kr. dež. šol. svet kranjski je v zadnji svoji seji sklenil ednoglasno in brez prigovora, predlagati naučnemu ministarstvu, naj odobri ustanovitev mestne spodnje realke v Idriji, učno osnovo iste in nje učni načrt, kakor ga je sklenil mestni odbor.

(Zidarska dela pri vipavski železnici.) Zidarska mojstra brata Mozetič sta prevzela zidanje poslopij na vseh osmih postajah vipavske železnice. To delo izvršita do konca meseca marca l. 1902.

(V Celovcu) so se vršile te dni občinske volitve. Zanimanje je bilo zelo klaverno, tako da so večinoma izvoljeni stari odborniki z neznatnimi glasovi.

(Delavsko podporno društvo v Trstu) je imelo v pretečenem letu v bolniškem zakladu 36.642 K 62 v dohodkov. Društvo je izborno organizirano ter zato tudi neprecenljive koristi za slovenske delavske sloje.

(Namestniški svetnik Schwarz ponesrečil) Bivši okrajni glavar v Postojni in v Novem mestu, Friderik vitez Schwarz, je bil v Zrinjanu pri Trstu na neki komisiji. Tam je prišel med dva vlaka in bil hudo poškodovan. Prenesli so ga v bolnico v Trst, kjer so mu grozno zmečkano nogo odrezali; toda tudi to ni pomagalo, in ponesrečenec je umrl.

(V Trstu) priredijo o Binkošti nemški pevci iz Kranjskega in Koroškega svoj „Bundesfest.“ Kdo jih bo pač v Trstu z razumom poslušal?

(Poročil se je) g. Anton Nabergoj, sin tržaškega rodoljuba Ivana Nabergoja z gospico Rozalijo Žaberna iz Tomaja.

(Za zgradbo cestne proge) dolge 10-5 km na levem bregu Soče med Kanalom in Vogršče kom, za katero so proračunjeni stroški na 200.000 kron, je dovolila vlada podporo 100.000 kron.

(Pozebljene trte.) V vinogradih na Goriškem mnogo trt ni ozelenelo, posebno starih, ker so vsled hude zime pozeble.

(Nos je odgriznil) v Studeni gori Istri J. Hrvatini svojemu omoženemu sinu. Sprla sta se namreč v pijanosti.

(Samomor.) V Cerovljah pri Devinu na Goriškem se je obesil v petek jutro Ivan Legiša, p. d. Jarnekov. Sprla sta se z očetom radi nekega denarja. Oče ni hotel odnehati, sin pa tudi ne. Radi tega je šel oče po stražarje; med tem pa je stopil sin v svojo sobo ter se obesil. Ko so prišli oče in stražarji, so ga našli mrtvega.

(Hrvataki in slovenski abiturijenti) priredijo letošnje počitnice skupni sestanek v Reki.

(Slov. akad. društvo „Slovenija“) se je izvolilo na l. rednem občnem zboru dne 4. maja 1901 naslednji odbor: predsednik: cand. med. Rus Mavricij; podpredsednik: cand. iur. Gregor Jurij; blagajnik: stud. med. Česark Bela; knjižničar: stud. phil. Šlebinger Janko; arhivar: Janša Josip; gospodar: stud. iur. Jereb Rado; namestnikom: stud. jur. Kolenc Ivan, stud. med. Herio Anton.

Državni zbor.

V seji dne 7. t. m. je novoizvoljeni češki poslanec Choc storil obljubo. Finančni minister je predložil načrt glede budgetnega provizorija za čas od prvega julija do konca decembra 1901. Ko je bilo rešenih še par drugih zadev in so bile predložene tri interpelacije, pridejo na dnevni red, k izjavi nadvojvode Frana Ferdinanda Odsekov poročevalec Starzynski prečita predloge odsekov, potem pa vzame zbornica izjavo nadvojvodovo spoštljivo na znanje. K temu predmetu se je oglasilo okoli 90 govornikov; prvi govori posl. Pallfy, ki označi stališče veleposestnikov glede izjave; pravi da smatra njega stranka izjavo kot neko zunanjo zadevo prešvetle cesarske hiše in odreka zato parlamentu merodajnost tega vprašanja. Posl. Bianchini govori najprej v hrvaškem jeziku in zatrjuje, da nima nič oporekati izjavi iz državno pravnega stališča, ugovarjati pa mora temu, da ni bila izjava tudi v hrvaškem jeziku izdana. On zanika istotako merodajnost parlamenta glede izjave in pravi, da bi bila morala biti rešena s sodelovanjem hrvaškega deželnega zbora. Posl. Barenther govori v imenu Vsenemcev in zahteva, da se vprašanje o prestolonasledstvu vendar že enkrat reši in to v interesu države. Ministrski predsednik odgovarja k temu, da slovesna izjava nadvojvode ne more biti povod kakemu ustavodajalnemu dejanju, ker ne tvori nikakega novega prava in istotako ne uničuje starega. Prestolonasledstvo je določeno v pragmatični sankciji, ki je še vedno v veljavi, in po kateri potomci iz morganatičnega zakona niso z očetom enakorodni, in ne dobe niti njegovega imena, istotako ne pravice do prestolonasledstva. Posl. Tenerstorfer stavi predlog, naj se vsa zadeva vrne zopet odseku. Posl. Löcker nasprotuje predlogom odsekovim, in polemizuje s Körberjem. Posl. Kramar pojasnjuje stališče Mladočehov in odreka parlamentu merodajnost glede izjave. Čehi smatrajo današnjo razpravo kakor da se še ni vršila, ker se ne tiče popolnoma nič dežel na kar pride do glasovanja. Čehi, konservativni veleposestniki in socijalni demokratje se ne udeležijo glasovanja. Odsekov predlog je sprejet. Potem odgovarja sodni minister na interpelacijo glede odvetniškega tarifa. Včeraj je bila zopet seja.

Dopisi.

(Sv. Martin v Rožni dolini.) Vkljub slabemu vremenu udeležilo se je mnogo vrlih Žalčanov majniškega izleta dne 2. t. m. na Sv. Kunigundo in v Šmartno. Ko so dospeli izletniki na goro ter pozdravili drug drugega, ali so v lično cerkvico, kjer jim je služil gospod Anton Lajnsic, sv. mašo, pri kateri je pel kvartet Žalčanov.

Po okrepčanju ogledovali so si izletniki lepo okolico ter se divili krasnemu razgledu. Občudovali so veličastne „Solčavske planine“, krasno Savinsko dolino, mogočno Pohorje s temnimi planinami in gledali meglene nižave, kjer „mrakovi stanujejo in srca omrazujejo!“

Od tod so se podali v gostilno g. Štoširja v Šmartno, kjer jih je čakal skupni obed. Postrežba je bila jako dobra. Po obedu pozdravi došle goste domači g. učitelj I. K. izražajoč veselje, da so ravno Žalčani prvi, ki so posetili ta prijeten kotiček ter jim zakliče krepko „dobro došlico.“ Vršilo se je vse običajno; razveseljevali so nas izvrstni pevci, med petjem pa so se vršile razne napitnice. Prvo napitnico izreče g. učitelj Petriček gosp. Anton Lajnsicu, žalskemu kaplanu, povdarjajoč njegove vrline, koje ga dičijo v obilni meri; izraža željo, da bi mu bilo dano mnogo let delovati v prijaznem Žalcu.

Gosp. Kač napiva čilemu slovenakemu narodu, mili slovenski govoriči, ter se spominja

pri tej prilici rajnega gosp. Hausenbihlerja, kojega duh krepko živi ne le v Savinski dolini, ampak po celi Sloveniji. Domači g. župnik pa napiva slogi med učiteljstvom in duhovščino. Dobri „Šmarčan“ jel je lezti v lase in razvezali so se jeziki in marsikateri tovariš je odkril tovarišu (mogoče tudi tovarišici) svoje srce. A čas je prišel in šel, kakor pod nebom oblak.

Še prehitro prešle so med popevanjem mlodoneče slovenske pesmi in zdravicami kratke urice. Ko se je še napilo gospodu Stožirju kot gostilničarju v zahvalo za tako izborno postrežbo, zapustili so nas veseli Žalčani; poslovili smo se, segajoč si bratovsko v roke. Kakor so nam Šmartenčanom razvedrili vsakdanje življenje, prepričan je pisec teh vrst, da so tudi Žalčani našli s sabo najslajše spomine na ta majniški praznik na Sv. Kunigundi in pri Sv. Martinu v Rožni dolini. — c.

Od Kapele. Velevažna in vsestranske podpore vredna družba sv. Cirila in Metoda je dobila novo, najmlajšo podružnico in to za gor njeradganski okraj. K ustanovnemu shodu te podružnice, ki se je vršil pri Kapeli v gostilni g. Divjaka, prišlo je nepričakovano lepo število zavednih mož celega okraja in iz vseh stanov, kjer nam je sklicatelj shoda in pooblaščenec družbe sv. Cirila in Metoda, neustrašen in neumorno delavni gospod jurist I. Kolar najprej razjasnil velik pomen ter prelep namen te družbe, ter prečital nje pravila; in se je na to takoj dalo vpisati pet ustanovnikov, 42 rednih članov, ter kakih 20 podpornikov, ter zložilo 96 K. Kaj ne da, lep začetek?

Konstituiral se je tudi začasni odbor, ter je bil med glasnim odobravanjem voljen predsednikom gosp. dr. Leo Kreft, ki je s tem kora kom stopil takorekoč v javnost za delo naroda, kar je v znesenih besedah pri tisti priliki sam povedal, da stopa kot neodvisen mož brez strahu na delo za narod z veseljem. Glavnim blagajnikom se je volil g. Dav. Slana, gostilničar in veleposestnik pri Sv. Jurji, zapisnikarjem gđc. učit. T. Petovar, kot blagajniki pa za Kapelo g. Lov. Divjak; za Sv. Jurij g. Jožef Farkaš; za Sv. Peter pri Radgoni g. Fr. Horvat ter za Negovo g. Zv. Trstenjak.

Kakor hitro se nam potrdijo pravila, skličemo občni zbor, na katerega upamo, da pridejo vsi zavedni možje celega okraja, in to bode ne le v pomoč družbi, temveč tudi začetek tesnejše ter krepke organizacije, katere nam je nujno potreba, če hočemo, da se znebimo orehovskega „strahu.“ Na veselo svidenje pri občnem zboru!

Politični pregled.

(Notranje politični položaj) v državnem zboru se je, kakor vse kaže, zboljšal, in je opravičeno upanje, da dovrši zbornica še v poletnem zasedanju od vlade ji predloženo delo. Investicijska predloga je v železniškem odseku rešena, čemur se je v prvi vrsti zahvaliti Čehom, in bode v kratkem oddana zbornici v drugo čitanje. Čehi so vložili edino protest zoper posojilo onih 80 milijonov kron, katere je vlada zahtevala, da pokrije z njimi v nekih blagajnah nastali primanjkljaj. — Dne 8. t. m. so se vršila ves dan posvetovanja glede vodnih potov. Ministrski predsednik je hotel v prvi vrsti pridobiti Čeha za predlogo o zgradbi kanalov; obljubil jim je, da si vlada pridrži en del posojila, namenjenega zgradbi prekopov, za uravnava rek. Istotako, je vlada izjavila, da bode skrbela za to, da se bode načrt glede lokalnih železnic za Čeha ugodno izvršil.

(Zgradba prekopov.) Znano je, da je vlada samo radi tega predložila poslanski zbornici načrt glede vodnih cest, ker je s tem hotela pridobiti Čeha in Poljake, za predlogo o gradnji železnice. Toda vladni poskus bi se bil kmalu izjalovil; ne samo poslanci onih dežel, ki od kanalov ne bodo imele nobene posebne koristi, marveč tudi Čehi niso vneti za to predlogo. Tako se je izrazil dr. Kramar: „Jaz v kanalih ne vidim sreče za našo deželo in naše ljudstvo, da, skoro prepričan sem, da bo gradnja vodnih cest prej koristila Nemčiji nego nam, ker ji bomo s tem le olajšali konkurenco z Avstrijo na Balkanu in Levanti. Dokler ni odstranjen ta važen pomislek, se vnemam samo za kanaliza-

cijo Vitave in Labe, vendar brez zveze z Donavo, ter za uravnava naših vod.“ — S Kramarjem se brčkone strinja tudi večina češkega kluba, katere postopanje je izvrševalni odbor mladočeške stranke odobril. — Ednako stališče bodo brčkone zavzemali tudi ostali agrarci.

(Za ustanovitev hrvaške šole na Reki.) kjer je nad 20.000 Hrvatov, se resno trudijo tamkajšnji hrvaški rodoljubi. Pred kratkim je imel v to svrhu zbrani odbor sejo, v kateri je sklenil, pozvati vse Hrvate na Reki na shod, na katerem se odloči, kaj in kako bo z nameravano šolo.

(Volilno gibanje na Ogrskem) je razburilo vse prebivalce, in kandidatje so preplavili vso deželo. Podvzetni mladi možje in sklonjeni starci, odvetniki in profesorji, vsi hite med volilce in iščejo od njih zaupanja. Kandidirajo veliki župani, novinarji, sodniki, bankirji in drugi. Ljudska stranka zatrjuje, da ima več gotovih mandatov, kakor pa za poslance sposobnih ljudi. — Javlja se, da hoče ministrski predsednik Szell pustiti neogrskim narodom pri volitvah slobodne roke, da ne bode posegel s terorizmom in kruto silo v volilno borbo, kakor se je to godilo pod Banffyjem.

(25letnica bolgarske ustaje) so praznovali pred kratkim Bolgari, in se je pri tej prilici napotil bolgarski knez Ferdinand v malo balkansko mestoce Panadurište, kjer je leta 1876 počela ustaja, in od koder se je razširila po deželi ter prinesla Bolgarom tako težko zaželeno svobodo. Knez Ferdinand je imel v Panadurištu govor, v katerem je slavil bolgarski ustanek kakor izraz odločnosti, ter je izrazil željo, da se nadaljuje osvobodjenje bolgarskega naroda. General Velčev je imenoval ob tej priliki kneza bodočega cara Macedonije in zedinjene Bolgarske.

(Ministrska kriza v Nemčiji.) Na mesto odstopivših ministrov so imenovani: Finančnim ministrom baron Rheinhaber, poljedelskim ministrom Podbjelski, notranjim ministrom Hammerstein in trgovskim ministrom Möller.

(Plače poslancem v nemškem državnem zboru.) Komisija nemške državne zbornice je z večino glasov sprejela predlog, naj se državnim poslancem dovolijo dnevnine, primeroma v tolikem znesku, kakršne so v navadi v avstrijski poslanski zbornici. Gotovo je, da dobi ta predlog tudi v parlamentu potrebno večino, ker je uvedba potrebna že z ozirom na to, da se poslanci številneje udeležujejo razprav. S predlogom se strinja tudi vlada, edino cesarju ni všeč, da bi bili poslanci plačani, in se je pri tej priliki izrazil: „Zanikrnežem se dijete? Ne dam jim nič kakih dijet!“ — Cesar se hoče maščevati nad poslanci, ker ne dovolijo kanalske predloge, ki je tudi v Nemčiji že dolgo na dnevnem redu, za katero pa vlada ne more dobiti potrebne večine.

(Papež in francoski zakon za odpravo samostanov.) Listi poročajo, da se v Vatikanu resno pripravljajo na odpor proti francoskemu zakonu zoper samostane. Zatrjuje se, da se pa pežev-nuncij Lorenzelli ne povrne več na svoje mesto, ako Waldeck-Rousseau predloži senatu v zbornici sprejet načrt tega zakona. Nedvomno je, da bode Vatikan poskusil vse, da prepreči nameravani zakon.

(Francija in Maroko.) V Afriki se pripravlja nova vojna. Med Francijo in Maroko je nastal najopasnejši razpor. Maroko je pokrajina v se verni Afriki in meji na severu ob Srednje morje, na zapadu ob Atlanski ocean, na vzhodu ob Al girijo in na jugu ob puščavo Sahara. Maroko meri približno okrog 800.000 kvadratnih km, na jugu niso meje natančno določene. Radi vojaških operacij francoskih generalov Rissboarg in Ser vičra proti roparskim Berarabcem so se prebivalci dveh oaz obrnili do maročanskega sultana za pomoč. Ta je izjavil, da očitno ne more nastopiti zoper Francijo, a da jih hoče na skrivaj podpirati. Sultan hoče pozvati maročanske rodove, da vdero v francosko ozemlje, in da tako preprečijo Francoze pri njihovih vojnih podjetjih. To je seveda francosko vlado silno razsrdilo in namerava začeti vojno. Sultana v Maroku podpiruje tudi angleška vlada.

(Vojna v južni Afriki.) Angleški vojski se godi na bojišču precej slabo, in je za Angleže

sklenitev miru jako nujna stvar. Poskus Frencha, da bi izgnal iz republike Oranje vse Bure, se je ponesrečil, ali vsaj ni dosegel uspeha. Nič manj nego 75.000 angleških čet je treba za stražo železniških prog. Mnogo vojakov je po raznih boleznih in 18mesečni naporni vojni tako oslabilih, da so popolnoma nesposobni za boj. — Burski poveljnik Delarey je 29. aprila pri Lopfonteinu pobil oddelek Babingtonovih čet. Vse topove so jim vzeli Buri, dva bataljona sta se udala, drugi so zbežali. Tudi pri reki Seacow so dosegli Buri sijajno zmago, radi česar so bili dotični angleški oddelki kaznovani. Istotako pri Philippstownu, kjer so ujeli Buri pred dvema tednoma več sto konjenikov. Položaj je za Bure precej ugoden, katerih je še, kakor meni Krüger, kakih 24.000 na bojišču. — Angleži imajo sedaj 23.080 ujetih Burov; med temi je 2746 mož, 6083 žena in 14.251 otrok.

(Dogodki na Kitajskem.) Mogoče je, da se poveljnik evropskih čet, grof Waldersee, prihodnji mesec že vrne domov, ker se menda položaj v Kitaju vedno na boljše obrača. Vendar to ni gotova stvar; nek misijonar in dober poznavalec kitajskih razmer je sporočil v London, da so kitajske pokrajine v najžalostnejšem položaju, in da je nezadovoljnost splošna. Po misijonarjevem mnenju se čet ne sme odstraniti iz Kitajske, ker bi to značilo podpisati smrtno obsodbo ondornim tujcem in kristjanom.

Književnost.

(Slovenska stenografija.) Drugi del, t. j. „Debatno pismo“ profesorja Fr. Novaka je izišel v založbi pisatelja. Tiskal Kleinmayr i Bamberg. Cena 2 K 40 vin. Kakot o prvem delu — „Ko respondencnem pismu“, izreči je tudi o tej knjigi vsestransko hvalo in priporočbo.

Razne stvari.

(Zastrupljena vas.) V vasi Baos Topolya so prišli minoli teden cigani, ki so kradli ter so jih končno zaprli v občinsko ječo. Tu so jih ostrigli in obrili do kože, kar je za cigane najhujša kazen in velikanska sramota. Zato so se cigani strašno maščevali. Ponoči so zastrupili vse vodnjake. Zato je že naslednjega dne umrlo pet oseb. Orožništvo pa je vjelo cigane ter našlo pri njih mnogo različnih strupov. Več oseb v vasi je opasno zbolelo, a zdravniki so jih rešili.

(Dobri pivei.) Nemški prestolonaslednik se je vpisal na vsentilišču v Boni. O tej priliki je bil navzočen tudi cesar Vilijem. Na čast svojemu novemu tovarišu so napravili dijakih vseh akademskih društev slavnosten komers. Vseh dijakov in drugih povablencev je bilo okoli tisoč oseb. Gostje so morali biti prav dobre volje, kajti popili so celih 7500 litrov bavarskega piva.

(Smodke angleškega kralja.) Medtem ko v Transvaalu umirajo ljudje gladi in žeje, a v Londonu gladuje na tisoč sirot, sedi dobri angleški kralj v svoji palači in kadi debelo lepo smodko, ki se samo zanj izgotavlja. Ta ne sme biti niti daljša, niti krajša od 9 centimetrov in četrt centimetra debela, a edna taka smodka ne sme biti dražja od — 25 kron. Nemški cesar znan po svoji štedljivosti kadi smodke po — 2 kroni. Tej njegovi štedljivosti na smodkah se čudi ves siti svet.

ZAHVALA.

Vsem sorodnikom, sosedom, narodnjakom, prijateljem in znancem, kateri so mene in rajnega ljubljenega mi soproga, gospoda

Franca Magdič-a

mlinarja, posestnika, itd.

o dolgi mučni bolezni tolažili in obiskovali in od blizu in daleč prihiteli, da ga spremijo k večnemu počitku, bodi najarnejša hvala!

Posebno se zahvaljujem č. g. domačim duhovnikom in č. g. župnemu upravitelju od Velike Nedelje, slavnemu gasilnemu društvu okolice Ormož, z godbo, vsem zastopom in korporacijam, darovateljem vencev in na stotine brojčim spremljevalcem.

V Pavlovcih, dne 6. maja 1901.

(181) Jera Magdič, žalujoča vdova.

(180) 21

Stenograf

(izvežban), se sprejme v pisarno dr. Kolška v Laškem.

Proda se

veliko posestvo v trgu Šoštanj, obstoječo iz 3 novo zidanih hiš s krčmo, gospodarskim poslopjem in kozoletom. Vsa ta poslopja so skupaj. Zemljišča so tik hiš, in imajo njive in travniki skupaj 5½ oralov, gozd, oddaljen 10 minut od poslopij, meri tudi 5½ oralov in ima lepe smreke in hoke za sekanje primerne.

Vse natančneje pri Leopoldu Waldi-nu v Šoštanju (187) 2-1

(182) 1

Vabilo

VII. redni občni zbor okrajne posojilnice v Radečah

registrovana zadruga s neomejeno zavezo
kateri se vrši
v nedeljo, 19. maja t. l., ob 3. uri popoldne
v dvorani „Narodnega doma“.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo računskih preglednikov.
3. Odobritev računov za l. 1900.
4. Volitev načelnika.
5. Volitev računskih preglednikov.
6. Sklepi.

Opomba: V slučaju, da bi ob 3. uri sklican občni zbor ne bil sklepčen, se vrši drugi pol ure pozneje, pri katerem se bo sklepalo ne glede na število udov.

Načelnstvo.

Priporočilo!

Jaz Janez Jovan, posestnik v Marnem, sem kupil lansko leto od g. M. Kostanjšeka, trgovca na Dolu edno mlatnico in sem z njo prav zadovoljen ter priporočam vsem kmetom, ki jo potrebujejo, da se obrnejo na ngoraj omenjenega.

Z mlatnico lahko dva mlatita.

Stroji za čistiti in rezati se dobivajo prav po ceni. (179) 1

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s povzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante.

(107)

Proda se

lepo veliko posestvo v Lokovici.

Isto je oddaljeno četrt ure od trga Šoštanja in leži na lepem sončnem kraju, zemlja je dobro obdelana in zelo rodovitna, ravnotako tudi vinograd, kateri da dobro vino.

Celo zemljišče meri okoli 34 oralov in se redi skoro celo leto lahko 10—12 glav goveje živine.

Poslopja in sicer hiša, gospodarsko poslopje, kozolet, kašča, v kateri se spodaj nahajajo kleti in avineki hlev, so v dobrem stanu.

Premičnine so vsakovrstne pri posestvu in pri vinogradu in se prodajo skupaj s posestvom.

Vse natančneje se izve pri Mihaelu Cerovšku, posestniku v Šoštanju.

Smrekove suhe treske

za letno kurjavo prav primerne, se dobijo pri
Golograncu v Gaberjih pri Celju hiš. št. 51.
(178) 3-2

Več centov

(177) 2-2

lepe sladke krme

— sena in otave — prodaja

Dr. Ludovik Filipič, Celje.

Inteligentna oskrbnica

srednje starosti, vešča slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, dobra računarica, prijazna v občevanju z odjemalci

se proti dobri plači sprejme v večjo obrt.

Ponudbe pod „oskrbnica“ na upravništvo „Slov. Naroda“ v Ljubljani. (173) 3-2

Lastna popravljavnica.

Puch-kolo.

Puch-kolo.

AVISO!

K početku sezi je usojam si p. n. kolesarje opozoriti, da je tvrdka „Johann Puch, erste steiermärkische Fahrradfabriks-Actien-Gesellschaft in Graz“ prepustila za Spodnje Štajersko meni zastopstvo in prodajo svojih koles, nadalje, da imam modele 1901 leta v bogati zalogi. Le ti so z mnogimi novostmi in zboljški opremljeni, ki ustrezajo vsem dosedanjim strokovnjaškim zahtevam.

Vse natančneje je razvidno iz ilustrovanih cenikov, s katerimi postrežem vsakomur rad brezplačno.

Točna in realna postrežba zjamčena.

Josip Širca, Žalec.

Puch-kolo.

Puch-kolo.

Prodaja kolesnih potrebščin.

Na dabelo. * Na drobno.

Postrežba točna. * Cene nizke.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji meri.

Opozarja na svojo veliko zalogo travert, vodovodnih cevi, izdelkov iz kameščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

Velika zaloga poljedelskih in vinorejskih strojev, raznovrstnih sesalk za vodnjake in kletarstvo.

Gg. poljedelcem priporočam kot najizvrstnejše umetno gnojilo Tomaževo fosfatno moko po tovarniški ceni in poljski mavec za gnojenje detelje.

Pozor gg. kovač! V večjo udobnost svojih cenj. odjemalcev omislil sem si stroj za osločenje kolesnih šin, katerega se zamorejo isti v mojem skladišču vedno posluževati.

* Slatno občinstvo vabim najljubnjeje, si pri priliki ogledati mojo trgovino in zalogo. *

pomaga izbornu kot nedosežen uničevalcu mrčesa.

Celje: Traim in Stiger
Franc Pečnik
Aleksij Waland
Viktor Wegg
Milan Hočvar
Jos. Polanc
Josip Maas
Friedrik Jakovitch
Fr. Rischawy
Karel Gela, lekarna
Fran Zangger

Celje: Anton Kolenc
M. Rauscher lekarna
Josef Seim
Anton Topolak
W. Wratichko
Anton Farjan
Dobrina: Jos. Sikossek
Braslovce: Ant. Plaskan
Josip Passer
Gomilsko: I. Ljovšek
Fran Cukala

Vojnik: Fr. Zottl
Hrastnik: Alojzja Baverheim
Kosumsko društvo
Josef Wock
Ljubno: Fr. X. Petek
Jana Filipič
Sevnica: A. Fabiani
S. P. Schalk
Ludovik Smole
Zwenkel & Comp.
Trg Lemberg: Franc Zupančič

Laško: Andrej Klambacher
Karl Hermann
Kmetijsko društvo
Planina: Lad. Schescherko
F. Wambrechtammer
Gornigrad: Jakob Božic
Poljane: Ferd. Ivanus
A. P. Krantsdorfer
Anton Schwaiz
Karl Sima
Mozirje: Leopold Vakiš

Pristava: Marija Suppanz
And. Suppanz
Fran Mathela
Prace Varlen
Zalec: Adal. Globočnik
Fran Karlin
J. F. Schescherko
St. Jurij ob Tab.: Fr. Plaskan
St. Lovrenc: Elja Turin
Smarje: Josip Wagner
Jana Lischnigg

St. Favi: Norbert Diner
Trbovlje: Konsumsko društvo
J. M. Krausner
Fran Poljak
Rab. Stenwitz
Jana Müller
Jana Zabolah
Ivan Novak
Anton Jaklin
Velenje: Karl Tischler
Konjice: Fr. Kugnik

